

TRAUMATISMES

Els traumatismes són agressions que rep la pell per part d'un agent extern. Segons el tipus d'afectació es classifiquen en:

- a) FERIDES: Traumatismes oberts.
- b) CONTUSIONS: Traumatismes tancats.

FERIDES

QUÈ SÓN?

Les ferides són lesions en que hi ha una ruptura ó pèrdua de continuïtat de la pell. Aquesta pèrdua de continuïtat pot ser de diferents graus segons la profunditat de la ferida (de primer, segon ó tercer en les més profundes). Al trencar-se la pell es perd la impermeabilitat natural de la pell i per tant la seva esterilitat, essent doncs la ferida una focus de possibles infeccions. Segons les causes que les han originat parlem de:

- a) Ferides incises: Es produeixen per talls amb elements com ganivets, vidres, etc. Se separen les vores de la pell de forma neta. Produeixen hemorràgies més ó menys intenses depenent de la profunditat. Com la ferida és neta es pot apreciar fàcilment el grau de profunditat.
- b) Ferides contuses: No són tant degudes a objectes en concret com a la força del cop rebut. Són més irregulars, amb molts racons que si no es netegen bé poden ser focus d'infeccions. Poden produir desprendiments total ó parcials de trossos de pell.
- c) Ferides incisocontuses: És una mescla de ferides incises i contuses amb característiques de les dues.
- d) Ferides penetrants: Produïdes per objectes amb punxa. És difícil apreciar-ne la profunditat i l'hemorràgia pot ser bastant important.

SIMPTOMATOLOGIA.

El que sempre passa en qualsevol tipus de ferida és:

- a) Dolor: Depèn molt de la zona afectada (hi ha zones amb més sensibilitat que altres pel dolor) i de cada persona (no tothom té la mateixa sensació de dolor).
- b) Hemorràgies: Especialment en les ferides de tendència incisa ó penetrant. Si és important cal actuar sobre l'hemorràgia en primer lloc.
- c) Separació de les vores de la pell.
- d) Inflamació de la zona afectada.

TRACTAMENT

Abans de tractar qualsevol ferida cal que la persona que hi intervingui segueixi unes normes de higiene bàsiques. Així, s'ha de rentar les mans, utilitzar guants i material estèril per evitar infeccions.

L'actuació depèn del tipus de ferida:

- a) Ferides superficials:
 - 1º: Deixar la ferida completament a la vista per poder-ne apreciar l'extensió, profunditat i gravetat.
 - 2º: Rentar la ferida amb aigua freda ó amb sèrum fisiològic i sabó.
 - 3º: Netejar la ferida amb una gasa per eliminar cossos estranys, brutícia i agents infecciosos. S'ha de netejar des del centre a les vores. No s'ha d'utilitzar cotó doncs aquest es desfila i eixa residus a la ferida.
 - 4º: Desinfectar: Es pot utilitzar:

- Povidona iodada (ex. Betadine, Topionic, etc.). El problema és que el color fosc que tenen n' amaga la gravetat. S' utilitza si es comprova que la ferida és lleu.
 - Tintura de iode: També té el problema del color.
 - Aigua oxigenada.
 - Alcohol etílic.
 - Clorexidina (ex. Cristalmina)
 - Mercurocrom (ex Mercromina). Té el problema del color.
- 5º: Tapar la ferida amb una gasa estèril fixada amb esparadrap (millor esparadrap antial·lèrgic si és una zona especialment sensible).
- 6º: Vacunar contra el tètanus si és necessari (especialment si fa més de 10 anys de l'última dosi).
- b) Ferides greus: Aquestes són les ferides penetrants, les que no s'atura l'hemorràgia, les de mossegades, les que tenen elements clavats ó que no es poden eliminar amb el rentat, les que afecten a óssos, músculs ó articulacions, les que poden deixar cicatrius, etc.
L'actuació en aquests casos hauria de ser:
- 1º: Aturar l'hemorràgia: Després de netejar i desinfectar la ferida s'ha de fer una lleugera pressió amb una gasa i aixecar i immobilitzar el membre afectat. Si no s'atura així, es presionaria la zona per on passa l'artèria corresponents. Com a últim recurs es podria fer un torniquet, però és convenient que ho faci un professional.
- 2º: Embenar per mantenir les gases en contacte amb la ferida.
- 3º: Contactar amb el metge ó amb l'hospital.

CONTUSIONS

QUÈ SÓN?.

Les contusions són lesions traumàtiques sense ruptura ni pèrdua de continuïtat de la pell. Normalment la gravetat és poca excepte les contusions craneals en que es podria produir pèrdua de consciència.

SIMPTOMATOLOGIA.

La simptomatologia depèn de la força del cop rebut:

- a) Contusions de primer grau: Degut a petits cops es produeix una vermellor de la zona afectada degut a una vasodilatació dels vasos sanguinis.
Si el cop és una mica gran es produeixen blaus. Aquí hi ha un trencament de petits vasos sanguinis. Aquesta extravasació de sang a nivell de la pell produeix el color blau fosc característic. A mesura que aquesta sang es va reabsorbint, el color es va tornant més groc.
- b) Contusions de segon grau: Quan la contusió és més forta es produeix una inflamació de la zona i un hematoma (degut també a l'extravasació de sang).
La gravetat depèn d'on s'ha produït i de la intensitat del cop.
- c) Contusions de tercer grau: En aquests casos hi ha una afectació dels músculs, el greix, els nervis ó els óssos. Aquestes contusions caldria que les veiés el metge.

TRACTAMENT

Depenent de la intensitat de la lesió s'han de seguir unes mesures bàsiques:

- a) Aplicar fred local: Disminuïm així la inflamació i l'extravasació de sang.

Al mercat existeixen unes bosses amb un gel que al posar-lo a la nevera es refreda suficientment com per alleugerir els símptomes (ex Coldhot).

- b) Prendre un analgèsic via oral pel dolor:
- Paracetamol (ex: Gelocatil, Efferalgan, Apiretal, etc.)
 - Ibuprofè (ex: Nurofen, Espidifen, Dalsy, etc.)
 - Àcid acetilsalicílic (ex: Aspirina)

En cas de inflamació són útils el ibuprofè i l'àcid acetilsalicílic.

- c) Pomades antiinflamatòries: Quan hi ha petits cops sense hematoma però on hi ha una petita inflamació de la zona (ex: Voltaren emulgel, Aspitopic, Calmatel, Solvium, etc.).
- d) Pomades antivaricoses: Quan hi ha un hematoma afavoreixen la reabsorció (ex: Thrombocid, Dinoven, Menaven, etc.).
- e) Aplicació de calor: A les 24 hores de la lesió per facilitar la reabsorció de l'hematoma. Les mateixes bosses comercialitzades per produir fred també es poden utilitzar molts cops per produir calor (ex: Coldhot).
- f) Repòs i immobilització de la zona afectada.